

# Ervaringen toezicht Bodemenergie

Ronald Cornelisse

26 november 2020

## Wat doen wij als team?

- beoordelen meldingen inhoudelijk voor 24 gemeenten;
- voeren systeemgegevens in het Landelijk Grondwater Register (LGR) in;
- verstrekken systeemgegevens aan derden/initiatiefnemers;
- houden toezicht bij aanleg;
- houden toezicht bij beheer;
- adviseren gemeenten/provincie

## Wat is de omvang:

	<b>2019</b>	<b>2020</b> (tot sept)
meldingen	276	260
systemen	840	1321
startmeldingen	199	269
Toezicht aanleg	35	49
	1:5	1:5

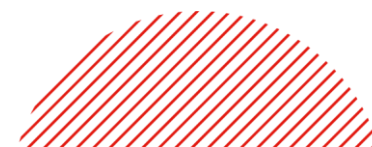
## Ontwikkeling toezicht bodemenergie

Rapport en signalen van ILT

2018 start/pilot met gemeenten Breda en Tilburg

2019 budget voor toezicht Blbi bij 9 gemeenten

2020 structureel budget voor toezicht Blbi bij 24 gemeenten



## Waarom toezicht bij aanleg?

### **Gemeente is bevoegd gezag besluit lozen buiten inrichtingen**

- Kijken of de werkzaamheden worden uitgevoerd volgens de melding.
- Kijken of de werkzaamheden worden uitgevoerd volgens de juiste protocollen.
- Functie van de bodem (grond en grondwater) mag door de werkzaamheden niet aangetast worden.

# Type toezicht

## ADMINISTRATIEF

- Erkenningen
- Juiste bedrijf/juiste activiteit
- Juiste papieren (Bbk)
- Check op verontreiniging

Voorbeeld:

### **bodem informatie niet altijd duidelijk**

- *gesaneerd* betekent **niet** dat er niets zit!
- *actualiteit gegevens*

## FUNCTIONEEL

- Controle op de uitvoering
- Juiste techniek
- Juiste materiaal/materieel

Voorbeeld:

### **•correct afdichten boorgaten**

- *Laagsgewijs*
  - *correcte registratie bodemopbouw*
  - *gebruik stortkoker*
- *Volledig gROUTEN*
  - *juiste samenstelling*
  - *direct*

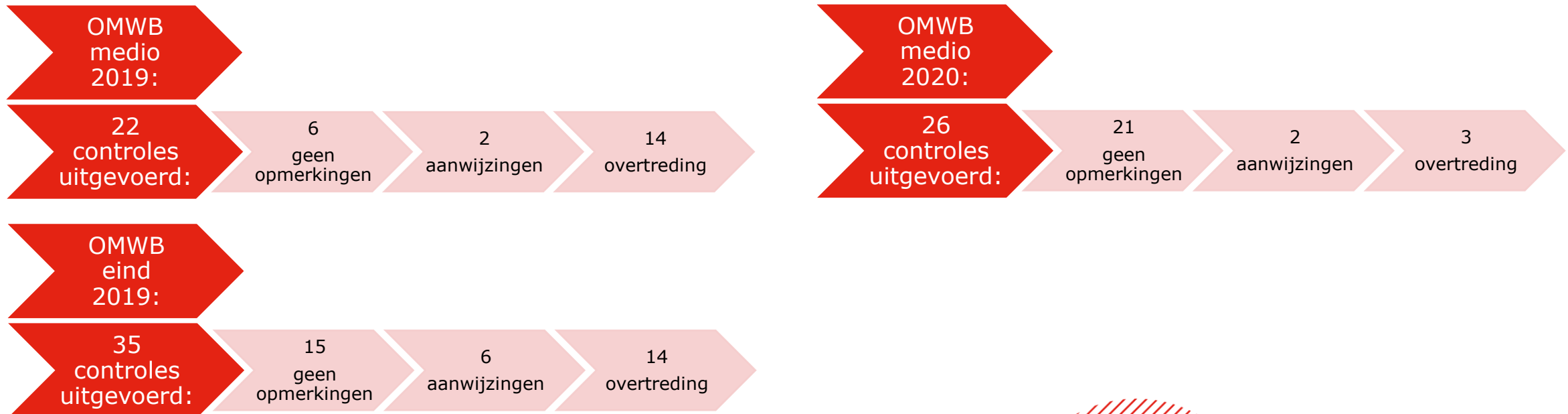


# Ervaringen toezicht

## Startmeldingen

- startmelding centraal melden bij OD vanaf 2019
  - 2019 80%
  - 2020 100%

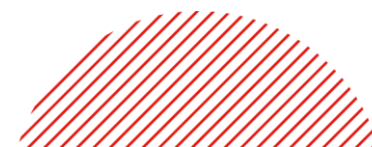
## Overtredingen



# Aanschrijven

## Artikel 1.10a Blbi en Artikel 3a.9 Blbi

- Per gemeente
  - Verlaagt effectiviteit
- Doormelden met bodemsignaal aan ILT
  - Centrale registratie/dossiervorming
  - Aanpak via certificering mogelijk





## Pilots toezicht

### Project “aanleg niet gemelde systemen”

- Inventarisatie van niet gemelde systemen
  - Aangelegd voor medio 2013
  - Ruis
  - Illegaal

### Toezicht bij beheer

- Hier is de gemeente ook bevoegd gezag
- Particulier geen meet- en registratieverplichting
- Particulier heeft wel informatieplicht
- Artikel 3a.8 wijzigingsbesluit
- Awb 5:20: “een ieder is verplicht...”



## Conclusies

- Toezicht loont
- Gedragsverandering is te sturen
- Samenwerking loont
  - *gemeente, tussen afdelingen OD, ILT*
  - *initiatief op landelijk niveau/Kennisplatform?*
- Centrale registratie startmeldingen effectief
  - *wat nu als dit landelijk mogelijk is?*
- Begrip van de markt



WWW.OMWB.NL/BODEMENERGIE



The screenshot shows the website header with the logo 'Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant' and navigation links: 'Voor inwoners', 'Voor bedrijven', 'Voor opdrachtgevers', 'Actueel', and 'Over ons'. A search icon is also present. Below the header is a large image of a soil cross-section showing different layers and textures. Underneath the image, there is a breadcrumb trail 'Home / Bodemenergie' and a main heading 'Bodemenergiesystemen'. A vertical line is positioned to the left of the introductory text.

Omgevingsdienst  
Midden- en West-Brabant

Voor inwoners Voor bedrijven Voor opdrachtgevers Actueel Over ons

Home / Bodemenergie

## Bodemenergiesystemen

Met bodemenergie kun je gebouwen op een duurzame manier verwarmen en koelen. Bodemenergie maakt gebruik van warmte of kou uit de ondergrond.

In hoofdstuk 5 van de Wabo zijn de bestuursrechtelijke handhavings-middelen geregeld. Dit hoofdstuk is ook van toepassing in het kader van de Wm (artikel 18.1a), de Wbb (artikel 95) en de Waterwet (artikel 8.6). Bestuursrechtelijke handhavingsmiddelen zijn gericht op het ongedaan maken of beëindigen van een overtreding, voorkomen van herhaling van een overtreding of het wegnemen of beperken van de gevolgen van een overtreding (herstelsanctie). Na constatering van een overtreding kan het bevoegd gezag de volgende instrumenten inzetten:

1. Waarschuwingbrief;
2. Last onder bestuursdwang;
3. Last onder dwangsom;
4. Intrekking vergunning.

De last onder bestuursdwang houdt de last tot herstel van de overtreding in. Bij het niet (tijdig) uitvoeren daarvan kan het bevoegd gezag zelf de last uitvoeren door feitelijk handelen en aldus de overtreding ongedaan maken, doorgaans op kosten van de overtreder. Niet alle bepalingen van het onderhavige besluit lenen zich voor de toepassing van bestuursdwang. Dit is bijvoorbeeld geen geschikt handhavingsmiddel indien een overtreding van een voorschrift achteraf wordt geconstateerd en herstel van de overtreding niet mogelijk is. Dit geldt bijvoorbeeld voor het gebruik van water met een te hoge temperatuur of het niet voldoen aan de vereisten inzake de energiebalans of het energierendement.

Bestuursdwang is wel mogelijk indien werkzaamheden ten behoeve van een bodemenergiesysteem worden uitgevoerd door een persoon of instelling die daartoe niet beschikt over een erkenning op grond van het Besluit bodemkwaliteit, een bodemenergiesysteem zonder de vereiste vergunning wordt geïnstalleerd of een systeem niet op de juiste wijze buiten gebruik is gesteld.

Een last onder dwangsom houdt in dat de overtreder wordt aangemaand de overtreding binnen een aangegeven termijn te herstellen. Indien de last niet (tijdig) wordt uitgevoerd, moet de overtreder een geldsom betalen. Een dwangsom is een geschikt instrument indien een systeem niet overeenkomstig de vergunning is geïnstalleerd, de energiebalans of het energierendement niet op orde zijn, het systeem niet overeenkomstig het ontwerp in werking is of het systeem ontoelaatbare interferentie met een ander systeem veroorzaakt.

Indien sprake is van een dreigende overtreding, kan onder omstandigheden een preventieve dwangsom worden opgelegd om de overtreding te voorkomen. Dit is bijvoorbeeld mogelijk indien uit een melding blijkt dat een niet-erkend bedrijf het systeem gaat installeren.

Naast de bestuursrechtelijke handhavingsmiddelen kent het bestuurs-recht de zogenoemde bestraffende sanctie, die niet is gericht op herstel maar op het toevoegen van leed aan de overtreder (artikel 5:2 van de Awb). Een voorbeeld van een bestraffende sanctie is de bestuurlijke boete. Een algemene regeling van de bestuurlijke boete is opgenomen in titel 5.4 van de Awb. Een bestuurlijke boete kan alleen worden toegepast wanneer die bevoegdheid bij of krachtens de wet is verleend. **Ten aanzien van de wettelijke regeling voor bodemenergiesystemen heeft de wetgever die bevoegdheid niet verleend.**

Strafrechtelijke handhaving is mogelijk, omdat overtredingen van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen worden aangemerkt als een economisch delict (strafbaar feit) in de zin van de Wet op de economische delicten. Een opsporingsambtenaar kan van een overtreding proces-verbaal opmaken. Op basis van het proces-verbaal beslist de officier van justitie of de verdachte van het strafbare feit al dan niet wordt vervolgd. Strafrechtelijke handhaving is met name aan de orde bij overtredingen met grote nadelige gevolgen, bijvoorbeeld voor het milieu. Daarnaast ligt strafrechtelijk optreden voor de hand wanneer de gevolgen van de overtreding niet kunnen worden hersteld. Ook de houding van de overtreder kan een rol van betekenis spelen. Strafrecht zal veelal ook tot doel hebben om andere (potentiële) overtreders af te schrikken. Wat betreft bodemenergiesystemen zal naar verwachting niet vaak aan deze criteria voor strafrechtelijke handhaving worden voldaan. In dergelijke gevallen kan de bestuurlijke boete uitkomst bieden. Voor de invoering van een bestuurlijke boete is een wijziging van de Wm noodzakelijk. Deze heeft een bredere reikwijdte dan het onderhavige besluit. Bij de evaluatie van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen zal aandacht worden besteed aan de vraag of het, op grond van de ervaringen die met de handhaving zijn opgedaan, wenselijk is om het bevoegd gezag de bevoegdheid te geven om ten aanzien van geconstateerde overtredingen een bestuurlijke boete op te leggen.

Zorg voor grond en grondwater en oog voor de duurzaamheid van systemen is een gezamenlijke opgave.

